

به نام خدا

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی همدان
دانشکده بهداشت

طرح درس اقدامات بهداشتی و کمک های اولیه در شرایط اضطراری

۱- اطلاعات عمومی :

نام درس: اقدامات بهداشتی و کمک های اولیه در شرایط اضطراری
نوع و تعداد واحد : ۲ (۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی)
فراگیران: دانشجویان کارشناسی بهداشت عمومی
کلاس و زمان تدریس:
ترم تدریس: نیمسال اول سال تحصیلی ۹۶-۹۷
مدرس: خدیجه عزتی رستگار- امیر عباس موسعلی
محل تدریس: دانشکده بهداشت
واحد پیش نیاز: ندارد

۲- مقدمه:

با توجه به این که کشور ایران جزو کشورهای بلاخیز جهان محسوب می شود ضرورت دارد دانشجویان کارشناسی بهداشت عمومی با اجرای برنامه های بهداشتی در شرایط اضطراری آگاهی داشته باشند و همچنین با ستاد حوادث غیر مترقبه و شرح وظایف آن و نحوه عمل به هنگام وقوع بلایای طبیعی همچون سیل، زلزله ، طوفان ، رعد و برق و... آشنا باشند و بتوانند اقدامات لازم را انجام دهند و همچنین در خصوص ایجاد اردوگاه ها و ارائه خدمات بهداشتی و همچنین کمک های اولیه و موضوع تریاژ در صحنه را بدانند به کسانی که در اردوگاه ها زندگی می کنند مهارت لازم کسب نمایند.

۳- هدف کلی :

۱. ایجاد مهارت در دانشجویان در زمینه اجرای برنامه های بهداشتی و کمکهای اولیه در شرایط اضطراری
۲. شناخت عوامل بروز حوادث و اقدامات ضروری جهت پیشگیری از آنها
۳. شناخت مدیریت بحران و ویژگیهای آن

۴- استراتژی آموزش:

- ۱- آموزش دانشجو در زمینه اهداف ویژه درس بصورت سخنرانی و بحث گروهی (روش آموزش مشارکتی و تعاملی)
- ۲- بهره گیری از روش بارش افکار (Brain storming) برای ایجاد مهارت در دانشجو در شرایط اضطراری.
- ۳- دانشجو قبل از هر جلسه بایستی مطابق عناوین اعلام شده مطالب را قبل از حضور در کلاس مطالعه نماید.

۵- مقررات درس:

مطالعه مطالب قبل از حضور در کلاس

حضور منظم در کلاس و شرکت در فعالیت های کلاس

انجام تکالیف محوله: در هر جلسه عنوانی جهت بررسی دانشجو و ارایه پاسخ آن در جلسه آتی ارایه می شود.

۵-وسایل سمعی و بصری:

- استفاده از ویدیو و تلویزیون (جهت نمایش فیلم ارائه خدمات بهداشتی در شرایط اضطراری)

- استفاده از دستگاه ویدئو پروژکتور و رایانه (جهت استفاده از نرم افزار (Power point

۶- اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

جلسه اول : عزتی رستگار

تاریخ	عنوان	اهداف ویژه	توضیحات
	ارائه طرح درس	روند کلی وقوع و تاثیرات بلایا در یک قرن اخیر در ایران و جهان را توضیح دهد. اهمیت بلایا از نظر میزان اثر و آسیب آنها را توضیح دهد. انواع بلایا برحسب منبع ایجاد را تقسیم بندی کند. مفاهیم کلیدی مانند بلا، مخاطره، آسیب پذیری و خطر را تعریف نماید. نقش یک کارشناس بهداشت عمومی در بحران را شرح دهد.	حیطه شناختی

جلسه دوم : عزتی رستگار

تاریخ	عنوان	اهداف ویژه	توضیحات
	سازماندهی، هماهنگی، تقسیم وظایف در شرایط اضطراری (مدیریت بحران)	سازمانهای بهداشت بین المللی در شرایط اضطراری را نام ببرد و وظایف آنها را شرح دهد. سازمانهای مسئول مملکتی در شرایط اضطراری را نام ببرد و وظایف آنها را شرح دهد. مدیریت بحران را تعریف کند. آمادگی بهداشتی قبل از وقوع بلایا را شرح دهد. اقدامات و رفتارهای مناسب هنگام وقوع بلایا را شرح دهد. اقدامات و رفتارهای مناسب پس از وقوع بلایا را توضیح دهد.	حیطه شناختی

جلسه سوم: عزتی رستگار

تاریخ	عنوان	اهداف ویژه	توضیحات
	نقل و انتقال آسیب دیدگان و اسکان آوارگان ، تریاژ، کمک های اولیه	جابجایی جمعیت آسیب دیده را تعریف کند. تخلیه مناطق آسیب دیده را توضیح دهد. انواع حمل و نقل در شرایط اضطراری را توضیح دهد. اردوگاه را تعریف کند. انواع اردوگاه ها را توضیح دهد. مواردی را که در انتخاب موقعیت اردوگاه ها موثرند را نام ببرد. شرایط لازم جهت نصب چادر و اسکان افراد اشاره کند.	حیطه شناختی

جلسه چهارم: عزتی رستگار

تاریخ	عنوان	اهداف ویژه	توضیحات
	مشکلات آب و فاضلاب، سالم سازی آب، روش های دفع مدفوع	نقش مستقیم و غیر مستقیم آب در اشاعه بیماری را با ذکر مثال بیان کند. تامین و توزیع آب سالم در شرایط اضطراری را توضیح دهد. روش های گندزدایی آب در اردوگاه را شرح دهد. روش های دفع بهداشتی مدفوع در شرایط بحران را توضیح دهد.	حیطه شناختی

جلسه پنجم: عزتی رستگار

تاریخ	عنوان	اهداف ویژه	توضیحات
	جمع آوری زباله، جمع آوری اجساد انسانی و حیوانی	روشهای دفع و جمع آوری زباله در شرایط اضطراری را شرح دهد. روش های دفن اجساد انسان و دفع لاشه های حیوانات را در شرایط بحران توضیح دهد. مبارزه با بندپایان و جوبندگان در شرایط اضطراری را توضیح دهد.	حیطه شناختی

جلسه ششم: عزتی رستگار

تاریخ	عنوان	اهداف ویژه	توضیحات
	کنترل بیماریهای واگیر	<p>به اهمیت پیشگیری از شیوع بیماریهای واگیر در بحران توجه نشان دهد.</p> <p>علل اصلی بیماریهای واگیر در بحرانها با ذکر مثال توضیح دهد.</p> <p>استراتژیهای پیشگیری از بیماری واگیر در قبل و بعد از بحران را شرح دهد.</p>	حیطه شناختی

جلسه هفتم: عزتی رستگار

تاریخ	عنوان	اهداف ویژه	توضیحات
	بهداشت روانی و عاطفی در اردوگاهها	<p>مشکلات شایع روانی پس از بحران در افراد آسیب دیده را توضیح دهد.</p> <p>روش های کمک به افراد در مقابله با آسیب های روانی پس از بحران را شرح دهد</p>	حیطه شناختی

جلسه هشتم: عزتی رستگار

تاریخ	عنوان	اهداف ویژه	توضیحات
	آموزش بهداشت و جلب مشارکت حادثه دیدگان در سازماندهی و حل مشکلات	<p>راهکارهای افزایش سطح آگاهی ارایه دهندگان خدمات را نام ببرد.</p> <p>به اهمیت آموزش بهداشت در آسیب دیدگان توجه نماید.</p> <p>روش های موثر آموزش بهداشت در شرایط بحران را شرح دهد.</p>	حیطه شناختی

جلسات عملی:

هدف کلی جلسه: تمرین و مهارت آموزی در خصوص کلیات کمک های اولیه

حیطه: رفتاری (روان حرکتی)

نحوه ارزشیابی: پرسش و انجام عملی مهارت آموزش داده شده

جلسه اول عملی: موسعلی

تاریخ	اهداف	روش تدریس	وسایل کمک آموزشی	توضیحات
	دانشجو وسایل کمک های اولیه را مشاهده، نحوه استفاده و نگهداری وسایل کمک های اولیه را با استفاده از دستوالعمل ها بیان نماید دانشجو باید اندازه گیری فشار خون درجه حرارت و نبض را با استفاده از وسایل بطور صحیح بر روی سایر دانشجویان با کمک مربی انجام دهد.	سخنرانی مشاهده پرسش و پاسخ انجام آموزش داده شده بر روی دانشجویان	ترمومتر، فشارسنج و گوشی کرنومتر یا ساعت، پنبه و الکل، آتل، مانکن، تخت، ترالی و ملزومات آن	

جلسه دوم عملی: موسعلی

تاریخ	اهداف	روش تدریس	وسایل کمک آموزشی	توضیحات
	دانشجو باید با استفاده از مولاژهای آموزشی بزرگسال و احیا قلبی و ریوی یک و دو نفره را بطور	سخنرانی مشاهده انجام آموزش داده شده	مولاژهای آموزشی بزرگسال ، نوزاد، پنبه و الکل ، رسیور ،تخته ارست ، ماسک،	

	صابون	بر روی مانکن	صحیح با کمک مربی انجام دهد.
--	-------	--------------	-----------------------------

جلسه سوم عملی: موسعلی

تاریخ	اهداف	روش تدریس	وسایل کمک آموزشی	توضیحات
	دانشجو باید نحوه حمل مصدوم را مشاهده و شیوه حمل مصدوم را بر روی دانشجویان یا ماکت انجام دهد	سخنرانی نمایش فیلم	پتو، برانکارد صندلی، باند	

جلسه چهارم عملی: موسعلی

تاریخ	اهداف	روش تدریس	وسایل کمک آموزشی	توضیحات
	دانشجو باید بتواند اصول و شیوه های آموزش داده شده در پانسمان، بخیه ، بانداز، اتل بندی را در حضور مربی بکار بندد	انجام آموزش داده شده بر روی دانشجویان	ست پانسمان، ترالی پانسمان انواع محلولها، انواع باند بزرگسال، ترالی پانسمان تخته ارست، اتل	

۷- روش ارزشیابی :

ردیف	فعالیت های دانشجو	امتیاز
۱	حضور فعال در کلاس	۱
۲	سوالات کلاسی	۱
۳	پروژه درسی	۲
۴	فعالیت عملی	۸
۵	امتحان پایان نیمسال	۸

۲۰	جمع کل	۶
----	--------	---

۷- منابع :

- الف- راهنمای بررسی و پاسخ به طغیان بیمار یهای واگیر ، مهرداد رضا سیاوشی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- ب- اقدامات بهداشتی در شرایط اضطراری تدوین مهندس احمد اصل هاشمی از انتشارات دانشگاه علوم پزشکی تبریز
- ج- راهنمای عملیات بهداشت محیط در شرایط اضطراری و بلایا- وزارت بهداشت و مرکز سلامت محیط و کار- سال ۱۳۹۰